

Egészségügyi Szakmai Kollégium
Védőnő Tagozat

Állásfoglalás

az óvoda védőnője által ellátandó feladatokról
2019.

Készítette: Az Egészségügyi Szakmai Kollégium
Védőnő Tagozat Tanácsa
2019.

Tartalom

AZ ÁLLÁSFOGLALÁS BEVEZETÉSÉNEK CÉLJA:.....	3
RÉSZLETES SZABÁLYOZÁS	3
Alapelvek:	3
Az óvodát ellátó védőnő feladata:	4
Jogszabályok, melyek az óvodában végzett védőnői munkát meghatározzák:	6
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, 128. §-a alapján	6
49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról.....	7
26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról	8
2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról	9
18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről	9
Budapest, 2019. 12. 14. Az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnő Tanácsa	10

AZ ÁLLÁSFOGLALÁS BEVEZETÉSÉNEK CÉLJA:

A 19/2009.(VI.18.) EüM rendelet a tizenhat éveseknek szervezett ingyenes orvosi vizsgálat megvalósításával és az új Egészségügyi Könyv bevezetésével összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló jogszabály következtében több védőnői tevékenységet szabályozó rendelet (a 49/2004. területi védőnői ellátásról, 51/1997. NM rendelet szűrővizsgálatok végzéséről és a 26/1997. NM rendelet iskola egészségügyi ellátásról) is módosult.¹ Ezeknek a változásoknak következtében a 3-6 éves gyerekek körében végzett óvodai csoportos szűrővizsgálat kikerült az óvodát ellátó védőnő munkaköréből, a 3-6 éves korú gyermekek évenkénti védőnői szűrővizsgálata a területi védőnő feladatkörébe került, melyet egyénileg szülői jelenlétében végez. A köznevelési és egészségügyi jogszabályok eltérő rendelkezései következtében eltérően értelmezhető az óvodai védőnői feladat.

RÉSZLETES SZABÁLYOZÁS

Alapelvek:

Az óvodás korosztály védőnői ellátásának színtere a területi védőnői körzet, ahol a gyermek életvitelszerűen tartózkodik.

A korhoz kötött védőnői szűrővizsgálatok a területi védőnő által a védőnői tanácsadóban vagy a gyermek otthonában történnek a szülő jelenlétében.

A területi védőnői ellátásban végzett korhoz kötött védőnői szűrővizsgálatról szóló igazolás megléte esetén nem szükséges, sőt párhuzamos tevékenységnek minősül a közösségben végzett szűrővizsgálat.

Az óvoda védőnője az óvodai tevékenysége során elsősorban közösségi gondozást végez. Azokra a feladatokra helyezi a hangsúlyt, amelyek a közösségbe való beilleszkedést segítik. Krónikus beteg gyermek óvodai integrációját segíti, támogatja. A gyermek egyéni gondozásának színtere a területi védőnői körzet.

Az óvodai védőnői tevékenységet valamennyi védőnői diplomával rendelkező védőnő elláthatja, támogatható az iskola védőnők óvoda védőnői feladatokkal történő megbízása.

¹ Megjelent: Magyar Közlöny 82. száma, Egészségügyi Közlöny 14. száma 2009. augusztus 24.

Az alábbiakban részletesen áttekintésre kerülnek az óvoda védőnői feladatok, dokumentáció, óvodai ellátási feltételek és a feladatokat meghatározó jogszabályok.

Az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnő Tanácsa az állásfoglalással segíteni kívánja az óvodai védőnői munkát szervező egészségügyi szolgáltatót, a védőnő szakmai felügyeletét ellátókat és az óvodát ellátó védőnőket.

Az óvodát ellátó védőnő feladata:

- Az óvoda vezetőjével egyeztetett éves munkaterv készítése, az év folyamán tervezett feladatok, tevékenységek felsorolása.
- A védőnő az óvodában végzendő tevékenységére havi minimum 1 óra, de a gyermekek létszámától függően ennél több is lehet.
- Lehetőség szerint rendszeresen azonos időpontban határozza meg az óvodában töltött idejét a védőnő.
- A soron kívüli óvodai feladatok ellátását, az egyedi készenléti idő és elérhetőség megadásával lehet biztosítani.
- A védőnő óvodában történő tevékenységének, illetve elérhetőségének időpontja, módja az óvoda faliújságján kerüljön feltüntetésre, hogy a szülők szükség esetén megkereshessék.
- A 26/1997 (IX.3.) NM rendeletben előírt védőnői feladatok ellátása.
 - gyermekek személyi higiéniájának szűrése
 - elsősegélynyújtás, amennyiben a védőnő ott tartózkodik
 - orvosi vizsgálatok előkészítése, járvány és a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló miniszteri rendelet szerinti fertőző betegség esetén.
 - Egészségfejlesztés, felkérésre.
- A védőnő óvodai tevékenységét a dokumentációjában rögzíti.
- Az óvodai munka adminisztrációjához az alábbi dokumentumok adattartalmát javasoljuk:
 - Óvodai csoportösszesítő lap
 - Értesítés a szülő részére gyermeke tetvessége esetén,
 - Jelentés óvodai- iskola-egészségügyi szolgálat által végzett tetvességi vizsgálatokról kimutatás az óvodai-, iskola-egészségügyi szolgálat által

elvégzett vizsgálat alkalmával tapasztalt nagymértékben vagy ismételten fejtetves személyről

- A jogszabályban előírt időközökben az óvodás gyermekek személyi higiénéjének vizsgálata. A fejtetveség felderítésére irányuló vizsgálatokat, az óvodában az iskolai tanévhez igazodva szeptemberben kell elvégezni, majd negyedévenként szükséges megismételni.
- Szülői értekezleten való részvétel az óvodai nevelési év kezdetekor, illetve szükség szerint, ahol a védőnő a szülők számára tájékoztatást ad az óvodában végzendő védőnői munkáról, a felhívja figyelmet a területileg illetékes védőnőnél történő szűrővizsgálatok fontosságára, azok jelentőségére, továbbá tájékoztatást ad a fertőző betegségekről, szezonális megbetegedésekről, aktuálisan esedékes kampány és kötelező védőoltásokról.
- Felkérésre rövid előadásokat tart szülők számára
 - egészséges életmódról,
 - egészséges táplálkozásról, a kisgyermekkorban
 - higiénés szabályokról
 - fertőzőbetegségekről
 - rendszeres mozgásról, annak jelentőségéről
 - mozgásszervi megbetegedésekről, azok megelőzéséről
 - káros szenvedélyek hatásáról a gyermekekre,
 - egyéb igény szerinti témakörökben
 - balesetveszélyes helyzetekről, azok megelőzéséről
- Egészségfejlesztés felkérésre csoportonként a következő témakörökben
 - Tisztálkodás fontossága az egészség megőrzése érdekében,
 - Helyes fogápolás, a fogszuvasodás megelőzéséért
 - Az emberi test működése,
 - Az egészséges táplálkozás jelentősége az egészség megőrzésében,
 - Mozgás fontossága az egészség megőrzése érdekében,
 - Káros szenvedélyek hatása egészségünkre
 - Balesetek megelőzésének lehetősége
- Felkérésre részt vehet és jelzéssel élhet a védőnő az óvoda higiénés helyzetének megtekintésében. A higiénés hiányosságokat védőnői szempontból beazonosíthatja, és erről jelzéssel élhet.

- Óvodai dolgozókkal együtt egészségnapok, egészség hetek szervezése, lebonyolítása, igény szerint.
- A gyermek biológiai, szociális veszélyeztetettsége esetén az illetékes területi védőnő felé írásban jelez az óvodát ellátó védőnő.
- Részvétel az óvodai rendezvényeken lehetőségektől függően. (pl. gyermeknap, sportnap, egészségnap)
- Az óvoda által kezdeményezett vagy folyamatban lévő gyermekvédelmi jelzésről, írásban – a jelzés másolatával- értesíti a gyermek területileg illetékes védőnőjét.

Jogszabályok, melyek az óvodában végzett védőnői munkát meghatározzák:

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, 128. §-a alapján

4. A szervezeti és működési szabályzat

4. § (1) A nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában (a továbbiakban: SZMSZ) kell meghatározni

i) a külső kapcsolatok rendszerét, formáját és módját, beleértve a pedagógiai szakszolgálatokkal, a pedagógiai szakmai szolgálatokkal, a gyermekjóléti szolgálattal, valamint az iskola-egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartást.

VI. FEJEZET

AZ ÓVODÁS GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE, A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

(4) Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

X. FEJEZET

A GYERMEK, A TANULÓ EGÉSZSÉGÉNEK, BIZTONSÁGÁNAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS FELADATOK, A FELADATOKBAN KÖZREMŰKÖDŐKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYBEN

41. A nevelési-oktatási intézmény feladatai a gyermek, a tanuló egészségfejlesztésével összefüggésben

(8) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál beszerzi

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, véleményét.

(9) A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés módszertani útmutatóját az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

2. melléklet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

I. HELYISÉGEK

15.	orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása - aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
-----	--------------------------------	--	--

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

64.	10. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	Amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva.
-----	---------------------------------	--	---

49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról

e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

5. §2) Amennyiben az iskolai védőnői feladatok ellátása teljes munkaidejű iskolavédőnő foglalkoztatásával nem biztosított, akkor a területi védőnő - a (3)-(4) bekezdésben foglaltak szerint - az oktatási intézmény(ek)ben is ellátja a védőnői feladatot.

3. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez²⁶

A területi védőnő által kötelezően felajánlott családlátogatások gyakorisága

3 éves kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig (ha közösségbe jár)	évente legalább 2 alkalommal, beiskolázás előtt kötelezően; fokozott gondozást igénylők esetében évente 2 alkalommal és szükség szerint, valamint beiskolázás előtt kötelezően
---	--

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

3. számú melléklet a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelethez

A nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok

1. Az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.

2. A tanulók védőnői vizsgálata 6 éven felüliek esetében kétévenként

3. A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése.

4. Elsősegélynyújtás.

5. Az orvosi vizsgálatok előkészítése.

6. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.

7. A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.

8. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:

a) az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),

b) családtervezés, fogamzásgátlás,

c) szülői szerep, csecsemőgondozás,

d) önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,

e) szenvedélybetegségek megelőzése.

9. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az

étkeztetés higiénés ellenőrzésében való részvétel.

10. Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).

11. Pályaválasztás segítése.

12. Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi Könyv⁵, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról

2. Megelőző ellátások

b) az egyes megbetegedések és kórmegelőző állapotok korai felismerését szolgáló szűrővizsgálatok elvégzése a következő területeken:

bd) a gyermek- és ifjúság-egészségügyi gondozás,

bg) az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok

e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása,

i) a gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként a gyermek veszélyeztetettségének jelzése a házi orvosnak, házi gyermekorvosnak, a család- és gyermekjóléti szolgálatnak, valamint a Gyvt.-ben meghatározott esetekben hatósági eljárás kezdeményezése, amelynek során a Gyvt.

11. § (1a) bekezdésében és 17. § (2)-(3a) bekezdésében foglaltak alkalmazásával kell eljárni,

j) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

4. számú melléklet a 18/1998. (VI. 3.) NM rendelethez

Az egészségügyi kártevők elleni védekezés részletes előírásai

1. Vérszívó tetvek

b) alsó fokú oktatási intézményekben (óvodákban, általános iskolákban), de amennyiben indokolt, a középfokú oktatási intézményekben (középsiskolákban, szakmunkásképzőkben) is felvételtkor, illetve a tanév elején kell az esetleges tetvesség felderítésére irányuló vizsgálatokat az intézmény orvosának és a védőnőnek elvégeznie, majd negyedévenként legalább egyszer megismételnie. Tetvesség észlelésekor a szűrővizsgálatot az érintett egységben (pl. osztályban)

kéthetenként meg kell ismételni mindaddig, amíg három egymást követő vizsgálat eredménye alapján a tetűmentesség és annak állandósulása megnyugtató módon meg nem állapítható;

Budapest, 2019. 12. 14.

Készítette:

az Egészségügyi Szakmai Kollégium Védőnő Tagozat Tanácsa